

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Компанійця Авадія Олеговича «Вакуумні пов'язки в хірургічному лікуванні поранених з дефектами м'яких тканин при бойовій травмі», подану в спеціалізовану вищу раду Д 26.613.08 Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 – хірургія.

Актуальність обраної теми дисертації.

Застосування сучасної зброї у воєнному конфлікті на Сході України призвело до значної кількості поранених з поєднаною і поліструктурною травмою, які потребують мультидисциплінарного підходу до лікування. Поранення високоенергетичною зброєю спричиняють поширені рани з дефектом м'яких тканин і створюють високий ризик для розвитку життєво-небезпечних та інвалідизуючих ускладнень. Першочерговим завданням в лікуванні вогнепальної рани є зупинка кровотечі і попередження хірургічної інфекції. Це завдання реалізує первинна хірургічна обробка рани, яка часто буває повторною з утворенням значного дефекту м'яких тканин. Для сприятливого перебігу ранового процесу, окрім хірургічного втручання, застосовується цілий ряд різноманітних медикаментних середників та фізичних процедур.

Впровадження в практику терапії негативним тиском можна трактувати як революційний поступ в покращенні результатів лікування поширених і глибоких ран різної локалізації. Вакуумна терапія посилює мікроциркуляцію в тканинах, зменшує локальний набряк, сприяє зменшенню розмірів рани, сприяє очищенню рани і попереджує утворення біоплівки, знижує ризик інфікування та стимулює формування грануляційної тканини. Все це дозволяє прискорити процес підготовки рани до пластичного її закриття. Застосовуючи терапію негативним тиском у поранених при бойових зіткненнях, закордонні і

вітчизняні військові хірурги отримали позитивні результати. Проте публікації про застосування терапії негативним тиском у поранених сучасною зброєю носять описовий характер, без аналізу об'єктивних показників перебігу ранового процесу та можливостей удосконалення ефективності застосування цього методу, без рекомендацій на якому етапі медичної евакуації найбільш доцільно його застосовувати. Тому дисертаційна робота Компанійця А. О., яка присвячена покращенню результатів лікування ранових дефектів у поранених з сучасною бойовою травмою шляхом удосконалення ефективності методу вакуумної терапії є актуальною і своєчасною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана за планом науково-дослідної роботи кафедри військової хірургії Української військово-медичної академії «Принципи діагностики та надання хірургічної допомоги постраждалим з ускладненнями травматичної хвороби», злифр «Політравма-4», (номер державної реєстрації – №0111U001869).

Новизна дослідження та одержаних результатів.

У дисертаційному дослідженні за допомогою визначення лінійних параметрів ран застосовано методику обчислення площі і об'єму ранового дефекту та виокремлено особливості покривів різних анатомічних ділянок. Це дозволило створити класифікацію ран за їх розмірами та локалізацією. Удосконалено застосування методу терапії негативним тиском у поранених з бойовою хірургічною травмою та підготовку дефектів м'яких тканин для їх пластичного закриття. Доповнено наукові дані про морфологічні зміни в м'яких тканинах, що відбуваються під впливом VAC-терапії. Отримали подальший розвиток принципи етапного лікування поранених. Запропоновано математичну модель прогнозування термінів загоєння рани.

Теоретичне значення результатів дослідження.

В дисертаційній роботі теоретично узагальнено вирішення наукового завдання – покращення ефективності хірургічного лікування поранених з дефектами м'яких тканин при бойовій хірургічній травмі. Автором обгрунтовано ефективність терапії негативним тиском та її удосконаленої методики при ранах різної локалізації, доведено доцільність організаційно-клінічного підходу щодо хірургічного лікування і методів пластичного закриття ран на етапах медичної евакуації при бойовій травмі.

Практичне значення результатів дослідження.

Безсумнівно, що практичне застосування терапії негативним тиском при бойовій хірургічній травмі дозволяє зменшити терміни підготовки рани до пластичного закриття та скоротити терміни лікування. Запропоновані і захищені патентами України методика подання місцевого застосування антибіотиків і вакуумної терапії прискорює деконтамінацію рани, а методика вакуумної терапії після пластики рани розщепленим аутодермотрансплантатом сприяє кращому його загоєнню.

Результати проведених досліджень оприлюднені в інформаційному листі впроваджені в практику роботи Національного військово-медичного клінічного центру «Головний військовий клінічний госпіталь», Військово-медичних клінічних центрів Північного, Західного і Центрального регіонів Міністерства оборони України, військових госпіталів м. Дніпро і м. Біла Церква.

Ступінь обгрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертація є завершеною науковою працею, яка ґрунтується на результатах клінічних, морфологічних та мікробіологічних досліджень і присвячена покращенню результатів лікування поранених з дефектами м'яких тканин при бойовій хірургічній травмі.

Достовірність наукових положень, висновків та практичних рекомендацій, викладених в дисертаційній роботі Компанійця А. О. обумовлена комплексом методологічних підходів до вирішення поставлених завдань та досягнення мети, достатнім за обсягом клінічним матеріалом, використанням сучасних методів обстеження та методів статистичної обробки даних. Дослідженням охоплено 157 поранених з дефектами м'яких тканин при бойовій травмі, які були розподілені на основну групу та групу порівняння. Основна група – 91, група порівняння – 66 поранених.

Дослідження, які використані дисертантом, методологічно відповідають високому рівню, а отримані висновки науково аргументовані і випливають із результатів проведених досліджень.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях і авторефераті.

Дисертація Компанійця А. О. викладена на 167 сторінках машинописного тексту, складається із анотації, вступу, огляду літератури, характеристики програмно-методологічного забезпечення, 3 розділів власних клінічних досліджень та результатів лікування, аналізу і узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел літератури, який нараховує 172 посилання, 103 – кирилицею, 69 – латиницею. Робота ілюстрована 22 таблицями та 43 рисунками.

У вступі автором окреслена актуальність теми, визначена мета і задачі дослідження, обґрунтована наукова новизна і практичне значення отриманих результатів.

Огляд літератури складається з чотирьох підрозділів, які відповідають поставленій меті та логічно пов'язані між собою. Автор характеризує сучасну бойову хірургічну травму, порівнює її із бойовою травмою в минулих збройних конфліктах і виокремлює її особливості. Описує існуючі методи лікування вогнепальних ран, способи пластики дефектів м'яких тканин, детально аналізує відомості про застосування терапії негативним тиском і приходить до висновку

про необхідність подальшого вивчення механізмів лікувального впливу цього методу та пошуку підвищення його ефективності.

У другому розділі автор наводить загальну характеристику клінічного матеріалу, розподіл пацієнтів на основну і групу порівняння, критерії включення пацієнтів в дослідження, вказує на проведені методи дослідження і методи статистичної обробки отриманих даних.

У третьому розділі наведена характеристика ран з дефектами м'яких тканин за характером ушкоджених структур, за локалізацією та метричними характеристиками. Грунтуючись на особливостях пластичного резерву різних анатомічних ділянок тіла автор доповнив метричну класифікацію ран включенням локалізації, що дало можливість віднести рани з однаковою площею, але різної локалізації до різних класифікаційних груп і запропонувати організаційний підхід щодо обсягу хірургічного лікування ран на етапах медичної евакуації.

У четвертому розділі проведений порівняльний аналіз показників загального і біохімічного аналізів крові у пацієнтів основної і групи порівняння і статистичного достовірної різниці не виявлено. Проте, методом безконтактної термографії встановлено, що у пацієнтів при застосуванні вакуумної терапії запальний процес був купований швидше на 8 днів, а гістологічні дослідження виявили швидше на 8 днів формування зрілої грануляційної тканини. Мікробіологічні дослідження показали суттєве зменшення кількості мікроорганізмів в ранах пацієнтів основної групи на 5 добу, з них у 13 – росту мікроорганізмів у мазках з рани не отримано. Окрім цього вакуумна терапія попереджувала інфікування рани внутрішньо шпитальною інфекцією.

Матеріал містить інформаційні ілюстрації.

П'ятий розділ присвячений лікуванню ран і дефектів м'яких тканин у поранених. Звернено увагу на важливість адекватної хірургічної обробки вогнепальної рани, наведено показання і застереження до застосування терапії негативним тиском, описано технологію цієї процедури та наголошено на власних запатентованих способах підвищення ефективності вакуумної терапії

при ранах з дефектом м'яких тканин, зокрема спосіб промивної вакуумної терапії та спосіб накладання вакуумної пов'язки на трансплантати пересадженої шкіри. Автором проведений аналіз застосування терапії негативним тиском і математично доведено та графічно зображено її ефективність за метричними параметрами (периметр, площа, глибина та об'єм рани) і показником контамінації рани. Визначено прогностичні показники прогнозування перебігу ранового процесу. Застосовуючи свою методику лікування автор підготував рани для пластичного закриття у всіх своїх пацієнтів на 7-10 добу. Добрий результат лікування пацієнтів основної групи отримано у 48,4%, а в групі порівняння – у 21,2%. Окрім цього в основній групі було менше ускладнень перебігу ранового процесу, ніж у групі порівняння – показник 1,6 проти 2 ускладнень на одного пацієнта.

Шостим розділом узагальнено результати дисертаційної роботи.

Висновки сформульовані у п'яти пунктах, відповідають завданням дослідження і випливають із результатів дисертації.

Автореферат відповідає змісту дисертації і повною мірою відображає її сутність.

Результати дисертаційної роботи обговорювалися на фахових науково-практичних конференціях. Основний зміст дисертаційного дослідження висвітлено у 12 наукових працях, з них 7 статей у фахових наукових виданнях, рекомендованих у переліку МОН України, 2 патенти України на корисну модель.

Недоліки дисертації та автореферату, щодо їх змісту і оформлення.

Принципових зауважень щодо дисертації Компанійця А. О. немає. В тексті дисертації зустрічаються орфографічні і стилістичні помилки. Деякі підрозділи написані за лекційним стилем. Розділ I доцільно було б скоротити за рахунок детальної характеристики зброї та морфології ранового каналу при вогнепальному пораненні. Для наглядної доказовості однорідності і відмінностей досліджуваних груп пацієнтів дані статистичного аналізу бажано

висвітлювати у таблицях. У підрозділі 3.2 доцільно було б навести цифри і відсотки застосування тих чи інших методів пластики залежно від запропонованої автором класифікації ран. В дисертації зайвим є характеристика прототипів авторських патентів. Це було зроблено на етапі патентування.

Вказані зауваження, а також наявні за текстом орфографічні і стилістичні погрішності не є принциповими та не зменшують значення роботи.

Проте з метою дискусії виникли наступні запитання.

1. Які методи пластики Ви використовували у поранених з дефектами м'яких тканин гомілок?

2. Які показання до ампутації кінцівки були у Ваших пацієнтів?

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Автором покращено результати лікування поранених з дефектами м'яких тканин при бойовій травмі шляхом застосування удосконалених методів терапії негативним тиском. Матеріали дисертаційного дослідження можуть бути використані у практичній роботі військово-медичних госпіталів та у програмах навчання для студентів медичних вищих навчальних закладів і слухачів курсів тематичного удосконалення.

Відповідність дисертації встановленим вимогам, які пред'являються до наукового ступеня кандидата медичних наук.

Дисертаційна робота Компанійця Аятолія Олеговича «Вакуумні пов'язки в хірургічному лікуванні поранених з дефектами м'яких тканин при бойовій травмі», яка виконана в Українській військово-медичній академії МО України під керівництвом начальника кафедри військової хірургії, доктора медичних наук, професора Заруцького Я. Л. є самостійною, завершеною науково-дослідною працею, яка вирішує актуальне для галузі хірургії завдання – покращення результатів лікування поранених з дефектами м'яких тканин при бойовій хірургічній травмі шляхом застосування удосконалених методів терапії негативним тиском.

За актуальністю теми, обсягом досліджень, викладених в роботі матеріалом, обґрунтованістю та об'єктивністю висновків, науковою новизною і практичним значенням дисертація повністю відповідає вимогам п. 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015), а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 – хірургія.

Офіційний опонент

завідувач кафедри травматології та ортопедії

Львівського національного медичного університету

імені Данила Галицького МОЗ України

доктор медичних наук, професор

І. Р. Трутяк

Підпис професора І.Р. Трутяка засвідчую

Вчений секретар

Львівського національного медичного університету

імені Данила Галицького МОЗ України

С.П. Ягело

Відгук надійшов до спеціалізованої вченої ради Д 26.613.08

“12” 06 2019 р.

Вчений секретар

доктор медичних наук, професор

О.О. Біляєва